

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain, maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain sekä meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annetun lain muuttamisesta ja voimassaoloajan jatkamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maidon kaksihintajärjestelmään kuuluvien maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain ja maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi yhdellä vuodella.

Kiintiöjärjestelmän joustavuutta ehdotetaan lisättäväksi vapauttamalla alle 40 000 litran tuottajat kiintiömaksun suorittamisvelvollisuudesta ja porrastamalla maksua siten, että 10 000 ensimmäiseltä kiintiön ylittävältä maksulliselta litralta kiintiömaksu on 50 penniä.

Tuotantorakenteen parantamiseksi ehdotetaan, että lisäkiintiöinä palautettaisiin tuotantoon vuonna 1989 lakkautettuja kiintiöitä vastaavasta vuonna 1987 tuotetusta maitomäärästä enintään 90 prosenttia koko maassa. Samalla siirryttäisiin järjestelmään, jonka mukaan maatalouspiiri lakkauttaessaan tuotantokiintiön vuonna 1990 voisi heti myöntää sen perusteella vuonna 1988 tuotetusta maitomäärästä 60 prosentin suuruisen lisäkiintiön. Valtioneuvosto päättäisi erikseen, palautetaanko lakkautetuista kiintiöistä enintään 30 prosenttia takaisin tuotantoon. Maatilahallitus päättäisi näiden litrojen alueellisesta jaosta.

Luonnonmukaisen viljelyn edistämiseksi ehdotetaan, että viljelijä, joka on maataloustuotannon tasapainottamisesta säädettäväksi ehdotetun lain mukaisesti sitoutunut harjoitta-

maan luonnonmukaista tuotantoa, saisi hakemuksesta 40 000 litran kiintiön, mikäli hän ryhtyisi toimittamaan tuottamaansa maitoa meijeriin.

Kiintiöiden vahvistamisen edellytyksenä olevaa rehuomavaraisuusvaatimusta ehdotetaan lievennettäväksi siten, että se olisi nykyisen kahden kolmasosan tai kolmen neljäsosan sijasta puolet yrityksessä olevien lypsylehmien rehuntarpeesta.

Maidon kaksihintajärjestelmän jatkamista koskeviin ehdotuksiin liittyen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annettua lakia yhdellä vuodella. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiintiömaksua kannetaan meijerin vastaanottamalta maitomäärältä 4 penniä litralta meijerille määrättyyn perustuotantomäärään saakka, minkä ylittävältä osalta kiintiömaksu on edelleen 50 penniä litralta. Meijerikohtaisen kiintiömaksun tuotolla katetaan muun muassa maataloustulolaisa tarkoitettu kolmen miljoonan voikilon vientikustannus.

Lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990. Koska esitys liittyy vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitykseen, se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Maidon tuotanto- ja markkinatilanne

Maidon kaksihintajärjestelmän tultua voimaan vuoden 1985 alusta maidontuotanto kääntyi laskuun. Vuonna 1988 laski maidontuotanto 161 miljoonalla litralla eli 6,0 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Edellisenä

vuonna vähennys oli 111 miljoonaa litraa. Vuonna 1989 meijeriin toimitetun maitomäärän arvioidaan laskevan 2 500 miljoonan litran tasolle.

Rasvataseen mukaan laskettuna tuotanto on vuonna 1988 ylittänyt kulutuksen 29 prosentilla. Nesteomavaraisuus on kuitenkin alentunut 126 prosentista 121 prosenttiin eli 5 prosenttiyksiköllä edelliseen vuoteen verrattuna.

Seuraavassa on esitetty lypsykarjataloutta koskevia tunnuslukuja:

	1984	1985	1986	1987	1988	+ / — % ed.v.
Maidonlähettäjien lukumäärä	70 073	65 752	62 686	58 409	52 843	— 9,5
Lehmien lukumäärä, 1000 kpl	651	621	603	580	535	— 7,9
Keskituotos, l.....	4 799	4 812	4 935	4 905	4 990	+ 1,7
Maitoa meijeriin, milj. l	2 935	2 808	2 803	2 692	2 531	— 6,0
Valtion markkinoimisvastuun enimmäismäärä, milj. l.....	2 760	2 730	2 710	2 695	2 660	— 1,3
Omavaraisuus, rasvataseen mukaan %	134	131	131	130	129	— 1,0
— nesteomavaraisuuden mukaan %				126	121	— 5,0
Maitotaloustuotteiden vientituki, milj. mk, .	1 144	1 306	1 242	1 417	1 191	— 15,9
josta maatalouden osuus, milj. mk	235	126	163	—	—	
Tuotantokiintiöt, milj. l				3 337	3 040	— 8,9
Kiintiömaksut, milj. l.....		27	30	23	26	+ 13,0
Kiintiöiden lakkautukset, milj. l		24	33	36	310	+ 761

Tuotantonsa vuonna 1988 lopettaneiden tuottajien tuottama maitomäärä oli 104,8 miljoonaa litraa vuonna 1988 ja 219,2 miljoonaa litraa vuonna 1987. Kiintiömaksuja kannettiin vuodelta 1988 noin 13 miljoonan litran perusteella yhteensä 26 miljoonaa markkaa. Maidontuotanto on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna vuoden 1989 tammi-toukokuussa 4,9 prosentilla. Tuotannon vähenemisestä huolimatta kiintiömaksujen määrän arvioidaan pysyvän samalla tasolla vuonna 1989.

Kahdentoista EC-maan maidontuotanto vuonna 1988 väheni 3,5 miljoonalla tonnilla 98,2 miljoonaan tonniin eli 3,4 prosentilla. Maitotaloustuotteiden markkinointitilanne on helpottunut, koska voin ja rasvattoman maitojauheen ylijäämävarastot ovat pienentyneet oleellisesti. Omavaraisuusaste pieneni 113 pro-

sentista 110 prosenttiin. Vuoden 1989 tammi-toukokuun maidontuotanto sen sijaan on kääntynyt nousuun ja on asettumassa lähes vuoden 1988 vastaavan ajanjakson tasolle. Voin valmistus on lisääntynyt 7,0 prosentilla, rasvattoman maitojauheen valmistus 13,0 prosentilla ja juuston valmistus 2,5 prosentilla edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kulutusmaidon tuotanto on vähentynyt. EC-maissa on voimassa kiintiöjärjestelmä, jossa kiintiöiden määrä on tuotantokausittain aleneva. Merkittävistä maitotaloustuotteiden tuotantoa ja vientiä harjoittavista maista vain Uusi-Seelanti on kuluvana vuonna vähentänyt tuotantoaan. Kahdenkymmenenseitsemän OECD-maan maidontuotanto oli vuonna 1988 yhteensä 207 miljoonaa tonnia. Vähennystä

edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,6 miljoonaa tonnia.

1.2. Maidontuotantoa ohjaava lainsäädäntö

1.2.1. Maataloustulolaki

Vuoden 1990 alusta voimaan tuleva uusi maataloustulolaki (736/89) koskee hinnoittelu- vuosia 1990/91—1994/95. Lain 14 ja 15 §:ssä säädetään valtion ja maataloustuottajien vastuusta maataloustuotteiden vientikustannuksista. Maidon osalta on meijerien kautta markkinoitavalle maidolle asetettu vuosille 1990—1994 enimmäismäärät, joiden osalta valtio vastaa yksin maitotuotteiden vientikustannuksista. Mikäli meijerimaidon määrä ylittää kyseiset enimmäismäärät, valtion vastuu vientikustannuksista vähenee portaittain tuotantomääristä riippuen. Vastaavasti kasvaa maataloustuottajien vastuu vientikustannuksista 10 prosentista aina 100 prosenttiin asti. Maataloustuottajat vastaavat kuitenkin aina kolmen miljoonan voikilon vientikustannuksista. Vuonna 1990 valtio vastaa kokonaan maitotuotteiden vientikustannuksista siltä osin kuin meijerimaidon määrä on enintään 2 300 miljoonaa litraa, 90 prosentista vientikustannuksista siltä osin kuin maitomäärä ylittää mainitun määrän mutta ei 2 400:aa miljoonaa litraa ja 50 prosentista vientikustannuksista siltä osin kuin maitomäärä ylittää viimeksi mainitun määrän mutta ei 2 550:tä miljoonaa litraa. Lain 16 §:n mukaan maataloustuottajien osuus vientikustannuksista peritään maataloustuotteiden markkinointimaksuina ja muina maksuina sekä veroina sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

1.2.2. Lupa- ja sopimusjärjestelmä

Nautakarjayritysten perustamista ja laajentamista on säännelty vuodesta 1979 alkaen. Vuoden 1985 alusta voimaan tulleen kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain (1011/84) mukaan, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 1989 annetulla lailla (733/89), ilman lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 30 yli kahdeksan kuukauden ikäistä nautaeläintä. Lupaa ei saa myöntää yli 120 nautaeläimen yritykselle. Lupa järjestelmä ei koske

enää lypsykarjataloutta eikä emolehmiä. Lypsylehmät otetaan kuitenkin huomioon laskettaessa, täyttyvätkö nautakarjayrityksen luvan saamisen edellytyksenä olevat rehuomavaraisuusvaatimukset. Lupa järjestelmään on vuodesta 1986 lähtien sisältynyt mahdollisuus tuotantosuunnan vaihtamiseen eräissä tapauksissa. Maidontuotantoa on pyritty viime vuosina tasapainottamaan myös vapaaehtoisin tuotannon ohjaustoimenpitein. Vuonna 1988 tehtiin maidontuotannon vähentämissopimuksia yhteensä 143 miljoonan markan vuosittaista korvausmäärää vastaavasti. Vuonna 1989 ei sanottuja sopimuksia tehdä.

1.2.3. Maidon kaksihintajärjestelmä

Vuoden 1985 alusta voimaan tullut maidon kaksihintajärjestelmä perustuu maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annettuun lakiin (569/84) ja maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annettuun lakiin (570/84). Lait on annettu yksivuotisin ja niiden voimassaoloaikaa on jatkettu vuodeksi kerrallaan. Lainsäädäntö on periaatteiltaan pysynyt koko ajan samana. Nykyiset lait ovat voimassa vuoden 1989 loppuun saakka. Maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain täytäntöönpanosta on säädetty maidon tuotantokiintiöistä annetulla asetuksella (649/84). Maidontuotannon rakennetta on pyritty ohjaamaan lisäksi kiintiöillä, joita tuottajat ovat voineet vuosittain hakea useilla eri perusteilla.

Maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain mukaan on jokainen, joka harjoittaa Suomessa meijeriliikettä, velvollinen suorittamaan kuukausittain kiintiömaksua niiltä vastaanottamiltaan maitolitoilta, jotka ylittävät maidontuottajalle vahvistetun vuotuisen tuotantokiintiön. Meijeriliikkeen on vähennettävä kiintiömaksua vastaava määrä asianomaiselle maidontuottajalle maksettavasta maidon hinnasta. Kiintiömaksun suuruus on kulloinkin vastannut maidon viennistä aiheutuneita kustannuksia. Maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annettu laki sisältää säännökset maidon tuotantokiintiöiden suuruudesta ja vahvistamisesta sekä niiden siirtämisestä maatalon omistuksen ja hallintaoikeuden vaihtuessa sekä säännökset lisäksi kiintiöiden yhteismäärän perusteista ja niiden myöntämisen yleisistä periaatteista.

1.2.4. Meijerikohtainen kiintiömaksu

Maidon kaksihintajärjestelmän jatkamisen yhteydessä säädettiin vuonna 1988 laki meijerikohtaisesta kiintiömaksusta (1303/88). Laki vastasi maidon osalta samassa yhteydessä kumottua lakia maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta (1101/82), johon vastaava meijerikohtaista kiintiömaksua. Kiintiömaksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Velvollinen suorittamaan meijerikohtaista kiintiömaksua on jokainen meijeriliikkeen harjoittaja. Maksua suoritetaan lain 5 §:n 1 momentin mukaan sen maitomäärän perusteella, jolla meijerin kalenterivuoden aikana vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1987 tuottajilta vastaanotetun maitomäärän eli perustuotantomäärän. Kiintiömaksun suuruus on tällä hetkellä 50 penniä litralta. Maksun suuruus vastaa sitä kiinteiden yksikkökustannusten alenemisesta aiheutuvaa hyötyä, jonka meijeri saa vastaanottamansa maitomäärän lisäämisestä.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Maidon kaksihintajärjestelmän käyttöönoton keskeisenä tavoitteena oli muuttaa maatalouden markkinoimisvastuu maitoylijäämien kasvun osalta tuottajakohtaiseksi määräämällä maidontuottajille tuotantokiintiöt. Toisaalta tavoitteena oli maidontuotannon kasvun pysäyttäminen sekä pitemmällä aikavälillä tuotannon ja kulutuksen tasapainottaminen. Maidon tuotanto onkin jatkuvasti laskenut. Samanaikaisesti maitotuotteiden kulutus on kuitenkin vähentynyt ja kulutuksen painopiste on siirtynyt vähärasvaisiin tuotteisiin. Tämän vuoksi rasvataseen mukaan laskettava maitotaloustuotteiden ylijäämä ei ole sanottavasti muuttunut.

Maidon kaksihintajärjestelmä on toiminut asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja sitä tulisi jatkaa edelleen vuonna 1990. Järjestelmän tulisi kuitenkin mahdollistaa jo olemassa olevien tuotantoyksiköiden järkipäiväinen kehittäminen

ja niiden tuotannon tehostaminen. Koska maidontuotannon aleneminen maassamme on ollut muita Euroopan maita nopeampaa, maidontuottajille olisi mahdollista sallia tulojen lisääminen myös tuotantoa kasvattamalla. Samalla myös maidonjalostusteollisuus voisi nykyistä paremmin sopeuttaa toimintansa vähenevän maidontuotannon mukaiseksi. Tämän vuoksi ehdotetaan maidon kaksihintajärjestelmään tehtäväksi sen jatkamisen yhteydessä myös eräitä muutoksia, joiden tarkoituksena on sekä lisätä järjestelmän joustavuutta että ohjata maidontuotannon rakenteen kehitystä.

Maidon kiintiömaksun suorittamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä tulisi lieventää siten, että kiintiömaksua kannettaisiin maidontuottajalle vahvistetun tuotantokiintiön ylittävästä maidosta vasta siltä osin kuin maidontuottajan meijeriin toimittaman maidon määrä olisi enintään laissa säädetyn kokonaislitramäärän suuruinen tai sitä suurempi. Tämä litramäärä olisi 40 000 litraa. Tämä merkitsisi sitä, että pienet tuotantoyksiköt, joiden kohdalla kiintiömaksun rasitus on tähän saakka ollut suhteellisesti suurin, jäisivät jatkossa kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden ulkopuolelle.

Tilakohtaiset tuotantokiintiöt vahvistettiin vuonna 1985 vuosien 1981—1983 maidontuotannon mukaisiksi. Järjestelmän voimassaoloaikana lisäksi kiintiöitä on myönnetty vain osalle tuottajia rajallisen litramäärän puitteissa. Käytännössä tämä on johtanut siihen, että vuoden 1988 lopussa nykyisistä tuottajista yli 13 000 tuottajaa oli enintään yhden lypsylehmän tuotantoa vastaavan maitomäärän päässä tuotantokiintiöstään. Vuosittain noin 6 000 tuottajaa on ylittänyt tuotantokiintiönsä. Kiintiön ylittymiseen on vaikuttanut useimmiten tuotannon tehostuminen karjan keskituotoksen nousun vuoksi. Lisäkiintiöitä tällä perusteella ei ole tähän saakka voitu myöntää. Sen sijaan kohtuullisella määrällä kiintiöiden hakemiseen on kiintiömaksun periminen näissä tapauksissa ollut yleisin syy.

Edellä mainituista syistä kiintiömaksun suuruus olisi kohtuullista porrastaa sen mukaan, kuinka suuresta kiintiön ylityksestä on kysymys. Tämä olisi tarkoituksenmukaista myös siksi, että kausivaihteluista johtuen maidontuotanto on alimmillaan juuri kalenterivuoden lopussa, jolloin tuotantokiintiöt yleensä ylittyvät. Tällöin myös maidosta suoritettava tilityshinta on korkeimmillaan ja tuotannon alhai-

suus aiheuttaa toisaalta seisokkeja jalostusmeijereissä. Kiintiömaksun määräksi ehdotetaan vahvistetun tuotantokiintiön ylittävältä 10 000 ensimmäiseltä maksulliselta maitolitralla 50 penniä litraa kohden. Muilta osin kiintiömaksun suuruudeksi ehdotetaan edelleen 205 penniä litralta.

Maidontuotannon rakenteen parantamiseksi ehdotetaan lisäksi kiintiöitä myönnettäväksi lain voimassaoloaikana koko maassa siten, että vuonna 1989 lakkautettuja tuotantokiintiöitä vuonna 1987 vastanneista maitomääristä palautettaisiin enintään 90 prosenttia uusina tuotantokiintiöinä tai vahvistettujen tuotantokiintiöiden korotuksina tuotantoon. Sama koskisi niitä vuonna 1988 tuotettuja maitomääriä, joita vastaavat tuotantokiintiöt lakkautetaan vuonna 1990. Viimeksi mainittua puoltaa myös se, että tällä tavoin lisäksi kiintiöiden myöntämisen suhteessa niiden lakkauttamiseen saataisiin lähes ajan tasalle. Alueellisen kehityksen ohjaamiseksi ehdotetaan, että maatalouspiirit myöntäisivät lisäksi kiintiöinä 60 prosenttia niiden alueilla tuotetuista maitomääristä suoraan oman alueensa tuottajille ja lopuista 30 prosentista jakaisi maatilahallitus valtioneuvoston päättämän osan käytettäväksi niiden maatalouspiirien alueella, joilla maidontuotannon kehitys ja hyväksyttävien hakemusten määrä sitä edellyttävät. Kymmenen prosenttia maitomääristä jäisi palauttamatta tuotantoon.

Maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annettu laki (81/83) on tarkoitus korvata maataloustuotannon tasapainottamisesta annettavalla lailla. Säädettyäksi ehdotetun lain 12 §:ssä on säännökset luonnonmukaisen viljelyn harjoittajan ja valtion välillä tehtävästä sopimuksesta. Luonnonmukaisen viljelyn edistämiseksi ehdotetaan, että viljelijä, joka on sitoutunut harjoittamaan luonnonmukaista tuotantoa, saa hakemuksesta 40 000 litran kiintiön, jos hän ryhtyy toimittamaan tuotamaansa maitoa meijeriin. Nämä kiintiöt vahvistaa maatalouspiiri edellä tarkoitettujen lisäksi kiintiöiden lisäksi ja piirin jaettavaksi tulevasta litramäärästä riippumatta.

Lisäkiintiöitä on tähän saakka voitu myöntää lähinnä nuorille tuottajille sekä rakentamis-, peruskorjaus- ja sukupolvenvaihdospauksissa. Lisäkiintiöiden myöntämisen tulisi vuonna 1990 painottua nuorten tuottajien ohella lähinnä sellaisiin tuottajiin, joiden kohdalla tilan jo olemassa olevan tuotantokapasiteetin käyttöasteen nostaminen lypsylehmien

keskituotoksen nousun johdosta edellyttää lisäksi kiintiön myöntämistä. Lisäkiintiöiden myöntämisen pääperiaate, jonka mukaan lisäksi kiintiöitä voidaan myöntää silloin, kun sitä on maidontuottajan tilan kehittämisen kannalta pidettävä tarpeellisenä ottaen erityisesti huomioon tilalla harjoitetun tuotannon suunnat sekä tilakokonaisuus ja tuottajan olosuhteet muutoinkin, jäisi ennalleen. Tämä koskisi myös lain 15—18 §:ssä säädettyä yritysmuotoa, työn käyttöä sekä maatilalla asumista koskevien säännösten huomioon ottamista lisäksi kiintiöitä myönnettäessä. Myös maatilahallituksella tulisi edelleen olla mahdollisuudet antaa tarkempia määräyksiä laissa säädettyistä lisäksi kiintiöiden myöntämisen yleisistä perusteista. Maatalouspiirit voisivat näissä puitteissa nykyiseen tapaan myöntää lisäksi kiintiöitä suoraan lain nojalla.

Tuotantoyksikön koon kasvattamiseksi tarvittava lisäksi kiintiö edellyttää yleensä tilan rehuomavaraisuuden lisäämistä. Mahdollisuuksia tähän vähentävät pellon korkea hinta sekä valtion toimenpiteet viljelyksessä olevan peltoalan supistamiseksi. Rehuomavaraisuuden lisääminen peltoa vuokraamalla on myös osoittautunut käytännössä vaikeaksi. Toisaalta lypsylehmien lukumäärän väheneminen on lisännyt saatavilla olevan ostorehun määrää koko maassa. Tämän vuoksi ehdotetaan lievennettäväksi tilan rehuomavaraisuutta koskevia säännöksiä siten, että se olisi nykyisen kahden kolmasosan tai kolmen neljäsosan sijasta puolet yrityksessä olevien lypsylehmien rehuntarpeesta.

On edelleen tarpeellista hillitä meijerien toimenpiteitä maitomäärien kasvattamiseksi tuotantotaloudellisista syistä ja tämän vuoksi ehdotetaan meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annettua lakia jatkettavaksi vuoden 1990 loppuun saakka. Meijerin perustuotantomäärä ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan. Tämän lisäksi meijereiltä ehdotetaan kannettavaksi maataloustulolain 14 §:ssä tarkoitettujen kolmen miljoonan voikilon vientikustannukset, joiden määräksi arvioidaan 75 miljoonaa markkaa vuonna 1990. Kiintiömaksun suuruudeksi ehdotetaan 4 penniä vastaanotetulta maitolitralla perustuotantomäärään saakka, minkä ylittävältä osalta maksu olisi edelleen 50 penniä litralta.

Hallituksen tarkoituksena on välittömästi käynnistää valmistelu maidon kaksihintajärjestelmää koskevaksi 4-vuotiseksi lainsäädännöksi, joka olisi voimassa vuoden 1991 alusta

maataloustulolain voimassaoloajan loppuun vuoteen 1994. On tärkeätä, että järjestelmää kehitettäessä päästäisiin pitkäjänteisempiin ratkaisuihin, jotka nykyistä paremmin mahdollistaisivat maitotuotteiden kotimaisen ja kansainvälisen markkinatilanteen huomioon ottamisen sekä hallinnon keventämisen.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Maidon kaksihintajärjestelmän toteuttamista varten perustettiin maatalouspiireihin järjestelmän alkuvaiheissa 5 pysyvää virkaa. Nyt kyseessä oleva esitys ei aiheuta tähän muutosta.

Maidon kaksihintajärjestelmän tavoitteena on maidon tuotannon ja kulutuksen tasapainottaminen ja siten maitotaloustuotteiden ylijäämien viennistä aiheutuvien kustannusten alentaminen.

Maidon kiintiömaksun tuotoksi vuonna 1990 arvioidaan 8,2 miljoonaa markkaa. Meijeri-kohtaisen kiintiömaksun tuotoksi vuonna 1990 arvioidaan 100 miljoonaa markkaa, joka vastaa 3 miljoonan voikilon arvioituja vientikustannuksia.

Esitys liittyy vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitykseen.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu maidon kaksihintajärjestelmän neuvottelukunnan ehdotuksiin.

5. Muut esitykseen vaikuttavat seikat

5.1. Riippuvuus muista esityksistä

Maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain 21 §:n 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi maataloustuotannon tasapainottamisesta säädettäväksi ehdotetun lain edellyttämä tekninen muutos, joka koskee tuotantokiintiön lakkauttamista silloin, kun maidontuottaja sitoutuu valtion kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella luopumaan maidontuotannosta kokonaan.

5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista

Suomen kansainväliset sitoumukset, lähinnä tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus eli GATT-sopimus, edellyttävät sitä, että Suomi ei lisää maataloustuotteiden vientitukea nykyisestä tasosta. GATT-sopimuksen perusteella Suomi on sitoutunut huolehtimaan siitä, ettei maataloustuotteiden vientituen määrä nouse vuoden 1989 huhtikuun tasosta joko siten, ettei maataloustuotteiden tuottajahintoja nosteta kuluvan vuoden huhtikuun alun tasosta tai että muilla toimenpiteillä pidetään vientituen määrää enintään huhtikuun 1989 tasolla. Edelleen Suomen tulee vuoden 1989 lokakuun loppuun mennessä ilmoittaa, mitä tuen alentamiseksi aiotaan tehdä vuonna 1989. Näiden sitoumusten noudattamisesta Suomen tulee raportoida kuluvan vuoden joulukuussa.

Maidon osalta edellä mainitut sitoumukset merkitsevät sitä, että maidon tuottajahintaa voidaan nostaa vain tuotannon alentumista vastaavasti. Tuotannon nouseminen johtaisi siten maidon tavoitehinnan alentamiseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Laki maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta

1 §. Uuden maataloustulolain voimaantulon

johdosta pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset teknisluonteiset muutokset.

5 §. Pykälässä ovat säännökset maidon kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden perusteis-

ta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan edelleen otettavaksi voimassa olevan lain pääsääntö kiintiömaksun maksuperusteista. Sen mukaan kiintiömaksua on suoritettava kunkin maidontuottajan osalta sen maitoliträmäärän perusteella, jolla meijeriin toimitettavan maidon määrä säännöksessä mainittuna maksukautena ylittää maidontuottajan tuotantokiintiön mukaisen maitoliträmäärän. Voimassa olevan pykälän 1 momentin viimeinen virke, joka koskee välittäjän kautta meijeriin toimitettavaa maitoa, ehdotetaan asiayhteyden vuoksi siirrettäväksi pykälän muutettavaksi ehdotettuun 2 momenttiin, joka samalla siirtyy pykälän 3 momentiksi.

Yleisperusteluissa mainituista syistä pykälän uudessa 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksista 1 momentissa mainittuun kiintiömaksun suorittamisvelvollisuutta koskevaan pääsääntöön. Ehdotuksen mukaan kiintiömaksun suorittamisvelvollisuus vahvistetun tuotantokiintiön ylittävän maidon osalta alkaisi vasta silloin, kun maidontuottajan meijeriin toimitaman maidon määrä maksukautena olisi 40 000 litraa tai sitä enemmän. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kiintiömaksua ei kannettaisi siltä osin kuin tuottajan maidontuotanto alittaa edellä mainitut litramäärät. Edellytyksenä on kuitenkin, että tuottajalle on vahvistettu tuotantokiintiö eikä sitä ole lakkautettu. Jollei näin ole ja tuottaja toimittaa maitoa meijeriin, kiintiömaksua on suoritettava jokaiselta maitolitralta, koska maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain 24 §:n mukaan tuotantokiintiön katsotaan tällaisessa tapauksessa olevan nolla.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset välittäjän kautta toimitetun maidon huomioon ottamisesta kiintiömaksua määrittäessä. Lisäksi momentissa säädetään kerman muuntamisesta maidoksi lakia sovellettaessa. Säännökset vastaavat voimassa olevan pykälän 1 momentin viimeistä virkettä sekä 2 momenttia.

6 §. Pykälä sisältää säännökset kiintiömaksun suuruudesta. Yleisperustelujen mukaisesti maksun suuruus ehdotetaan säännöksessä porrastettavaksi sen mukaan, kuinka suuri tuotantokiintiön ylitys on. Pääsääntöisesti kiintiömaksun suuruus olisi edelleen 205 penniä litralta. Siltä osin kuin vahvistetun tuotantokiintiön ylitys olisi enintään 10 000 litraa, maksun suuruus olisi kuitenkin 50 penniä litralta. Mikäli tuottajalle vahvistettu tuotantokiintiö on pie-

nempi kuin edellä 5 §:n 2 momentissa säädetty kiintiömaksun suorittamisvelvollisuutta koskeva kokonaislitramäärä 40 000 litraa, maksun suuruus olisi niin ikään 50 penniä litralta sen maitomäärän osalta, joka ylittää edellä mainitun kokonaislitramäärän enintään 10 000 litralta. Käytännössä maksu on siis 50 000 litran tuotantoon saakka 50 penniä litralta silloin, kun kiintiö on enintään 40 000 litraa.

Ehdotetun 5 §:n 2 momentin tavoin myös edellä mainitun 50 pennin suuruisen kiintiömaksun soveltaminen litraa kohden edellyttää, että tuottajalle on vahvistettu maidon tuotantokiintiö eikä sitä ole lakkautettu. Jollei näin ole, kiintiömaksun suuruus on 205 penniä litraa kohden heti ensimmäiseltä meijeriin toimitetulta maitolitralta.

8 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa ovat säännökset kiintiömaksun suorittamisajankohdasta ja sen suorittamiseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Säännöksiä ehdotetaan tarkistettavaksi 5 §:ään ehdotettuja muutoksia vastaavasti.

27 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutos lain voimassaoloajan jatkamiseksi.

1.2. Laki maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä

12 §. Yleisperustelujen mukaisesti pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi kolmas momentti, jonka mukaan valtion kanssa tekemässään sopimuksessa luonnonmukaista tuotantoa harjoittamaan sitoutunut viljelijä saa hakemuksesta 40 000 litran kiintiön, mikäli hän ryhtyy toimittamaan maitoa meijeriin. Muutos liittyy maataloustuotannon tasapainottamisesta säädettäväksi ehdotettuun lakiin, joka korvaisi maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain.

14 §. Voimassa olevan lain 14 § sisältää säännökset vuonna 1989 myönnettävien lisäksi kiintiöiden yhteismäärän perusteista kunkin maatalouspiirin alueella. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi vastaavilla säännöksillä vuonna 1990 myönnettävistä lisäksi kiintiöistä. Ehdotus poikkeaa jonkin verran voimassa olevan lain periaatteista. Lisäkiintiöillä tarkoitetaan edelleen sekä jo olemassa olevien tuotantokiintiöiden korottamista että myös uusien tuotantokiintiöiden vahvistamista.

Ehdotetun pykälän 1 momentti sisältää säännökset koko maassa lain voimassaoloaikana myönnettävien lisäkiintiöiden yhteismäärän perusteista. Ehdotuksen mukaan tämä yhteismäärä muodostuisi 90 prosentista niistä vuonna 1987 tuotetuista maitomääristä, joita vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1989 sekä 90 prosentista niistä vuonna 1988 tuotetuista maitomääristä, joita vastaavat tuotantokiintiöt lakkautetaan vuonna 1990. Tarkoituksena on päästä lisäkiintiöiden myöntämisessä lähes ajan tasalle siten, että osaa vuonna 1990 lakkautettuja tuotantokiintiöitä vastaava maidontuotanto voitaisiin heti tuotantokiintiön lakkauttamisen jälkeen palauttaa uusia tuotantokiintiöinä tai vahvistettujen tuotantokiintiöiden korotuksina tuotantoon.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset 1 momentissa mainitun tuotantokiintiöiden yhteismäärän jakaantumisesta eri maatalouspiireihin. Tarkoituksena on, että kukin maatalouspiiri voisi myöntää 60 prosenttia sen alueella tuotetuista 1 momentin mukaisista maitomääristä suoraan oman alueensa maidontuottajille. Valtioneuvosto päättäisi 30 prosentin osalta tuotantopoliittinen tilanne huomioon ottaen, käytetäänkö niitä tuotantokiintiöiden vahvistamiseen ja korottamiseen. Sama koskisi maatalouspiirien alueella käyttämättömiksi jääviä maitolitramääriä. Valtioneuvoston määrämien osuuden jakaisi maatilahallitus käytettäväksi yhden tai useamman maatalouspiirin alueella ottaen huomioon maidontuotannon kehityksen eri alueilla.

Lain 13 §:ssä on säädetty tuotantokiintiön siirtämisestä ja vahvistamisesta maatilalan omistuksen tai hallintaoikeuden vaihduttua tai kun maidontuottaja siirtyy harjoittamaan maidontuotantoa omistamallaan tai hallitsemallaan muulla maatilalla kuin jota hänelle vahvistettu tuotantokiintiö koskee. Lisäksi pykälässä on säädetty yhteisen tuotantokiintiön vahvistamisesta puolisoille, joille on vahvistettu erilliset tuotantokiintiöt. Koska sellaisten maidontuottajien tuottamaa maitoa, joiden tuotantokiintiö on lakkautettu tällaisen tuotantokiintiön siirron tai vahvistamisen yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista lukea mukaan lisäkiintiöinä palautettaviin maitomääriin, pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettyväksi, ettei tällaisia tuotantokiintiöitä otettaisi huomioon pykälässä tarkoitettuja maitomääriä yhteenlaskettaessa. Säännös vastaa tältä osin sitä, mitä vastaavien tapauksien osalta on voimassa olevassa

laissa säädetty. Useimmiten tuotantokiintiön siirtäminen tulee kysymykseen sukupolvenvaihdoksen yhteydessä.

14 a §. Pykälässä on määritelty ne yleiset periaatteet, joiden perusteella lisäkiintiöitä voidaan lain voimassaoloaikana myöntää. Pykälän 1 momentin mukaan tuotantokiintiöitä voidaan vahvistaa ja korottaa lain 14 §:n nojalla, kun sitä on maidontuottajan tilan kehittämisen kannalta pidettävä tarpeellisenä ottaen erityisesti huomioon tilalla harjoitetun tuotannon suunnat sekä tilakokonaisuus ja tuottajan olosuhteet muutoin.

Yleisperustelujen mukaisesti edellä mainittuja lisäkiintiöiden myöntämisen ensisijaisia perusteita ehdotetaan muutettavaksi siten, että nuorten tuottajien lisäksi lisäkiintiöitä tulisi lain voimassaoloaikana myöntää ensisijaisesti niille tuottajille, joiden kohdalla se on tarpeen tilan tuotantorakennuksen kapasiteetin hyödyntämiseksi lypsylehmien keskituotoksen olennaisen nousun vuoksi. Viimeksi mainittu harkintaperuste sisältää siten kaksi edellytystä. Muilta osin pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta muutoksia, joten momentin ensimmäisessä virkkeessä mainittu lisäkiintiöiden myöntämisen pääperiaate jäisi ennalleen.

Voimassa olevan pykälän 3 momenttiin sisältyvä lisäkiintiöiden myöntämisperuste, jonka mukaan kiintiö voidaan täydentää vastaamaan todellista tuotantotilannetta silloin, kun kiintiöiden määräytymisjaksoon liittyvä tuotantohäiriö on pudottanut kiintiötä yli 10 prosentilla, ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi. Ne tuottajat, joille on tällä perusteella myönnetty lisäkiintiötä, voidaan useimmissa tapauksissa ottaa huomioon jo pykälän 1 momentin perusteella.

16 §. Pykälän 1 momentissa olevia rehuomavaraisuusvaatimuksia ehdotetaan yleisperusteluissa mainituista syistä lievennettäväksi siten, että tilan rehuomavaraisuuden tulisi olla nykyisen kahden kolmasosan tai kolmen neljäsosan sijasta puolet yrityksessä olevien lypsylehmien rehutarpeesta. Muilta osin säännökseen ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia, joten tuotantokiintiötä ei edelleenkään saataisi säännöksessä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa 30 lypsylehmän lukumäärää suurempaa maitolitramäärää vastaavaksi. Myös lain rehuomavaraisuussäännöksistä poikkeamista koskevat säännökset jäisivät ennalleen. Momentin sanamuotoa ehdotetaan lisäksi teknisluonteisesti täsmennettäväksi.

21 §. Voimassa olevan lain 21 §:n 1 momentin mukaan maatalouspiirin on määrättävä maidontuottajalle vahvistettu tuotantokiintiö lakanneeksi, jos hän on lopettanut maidontuotannon harjoittamisen eikä se johdu valtion kanssa tehdystä maidontuotannon rajoittamisesta koskevasta sopimuksesta tai jollei ole kysymys muusta tilapäisestä tuotannon keskeyttämisestä. Saman pykälän 3 momentin mukaan voidaan 1 momentissa tarkoitettulle maidontuottajalle tai tilan uudelle omistajalle taikka haltijalle hakemuksesta vahvistaa uusi, enintään entisen suuruinen tuotantokiintiö kahden vuoden kuluessa tuotannon lopettamisesta, mikäli hän aloittaa maidontuotannon uudelleen kiintiön lakkauttamisen jälkeen eikä lain 12 §:n säännöksistä muuta johdu.

Koska tuottajan kannalta olisi kohtuullista, että tuotannon lopettamisajankohdan sijasta edellä mainittu kahden vuoden aika alkaisi kulua vasta tuotantokiintiön lakkauttamisesta lukien, ehdotetaan lain 21 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että tuottajalle voitaisiin vahvistaa uusi tuotantokiintiö kahden vuoden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin tuotantokiintiön lakkauttamista koskeva päätös on saanut lainvoiman. Samalla pykälän 1 momenttiin sisältyvää kiintiön lakkauttamista koskevaa säännöstä ehdotetaan selvyiden vuoksi täsmennettäväksi siten, että maatalouspiirin olisi aina määrättävä tuotantokiintiö lakanneeksi lakkauttuspäätöksen antamispäivästä lukien. Asiallista muutosta pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi maataloustuotannon tasapainottamisesta säädettäväksi ehdotetun lain edellyttämä tekninen muutos.

34 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lain voimassaoloajan jatkamisen edellyttämä muutos.

1.3. Laki meijerikohtaisesta kiintiömaksusta

1 §. Pykälään on tehty lain voimassaoloajan jatkamista tarkoittava muutos. Lisäksi säännöstä on uuden maataloustulolain voimaantulon johdosta teknisluonteisesti tarkistettu.

5 §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan teknisluonteisesti tarkistettavaksi jäljempänä 7 §:ssä

ehdotettua maksun porrastusta vastaavasti. Kiintiömaksu kannettaisiin meijerin vastaanottaman maitomäärän perusteella ja porrastettaisiin meijerin perustuotantomäärän mukaan. Perustuotantomääränä pidettäisiin edelleen meijerin vuonna 1987 tuottajilta vastaanottamaa maitomäärää.

7 §. Maksun suuruudeksi ehdotetaan 4 penniä litralta, mikä maidontuotannon arvioitu taso huomioon ottaen vastaa muun muassa maataloustulolain 14 §:ssä maataloustuottajien vastattavaksi asetettua 3 miljoonan voikilon vientikustannusta. Perustuotantomäärän ylittävältä osalta kiintiömaksu olisi edelleen 50 penniä litralta.

9 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että meijerit määrättäisiin maksamaan kuukausittain kiintiömaksun ennakkoa 4 penniä litralta edellisen kuukauden aikana vastaanottamansa maitomäärän perusteella. Lisäksi ehdotetaan, että maatilahallitus voisi määrätä kiintiömaksun ennakon perittäväksi meijeriliikkeen harjoittajalle hintapoliittisena tukena maksettavasta suorituksesta, jolloin voidaan välttää tarpeetonta rahaliikennettä maatilahallituksen ja meijerien välillä.

11 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi ennakon kantamisesta aiheutuvia teknisiä muutoksia.

28 §. Lain voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi yhdellä vuodella eli vuoden 1990 loppuun saakka.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.

3. Säättämisjärjestys

Lakiehdotukset olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa enintään yhdeltä vuodelta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta 27 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (569/84) 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti sekä 27 §:n 1 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 6 § 22 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (622/86), 8 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1085/85) ja 27 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1301/88), sekä

lisätään 5 §:ään uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti ja nykyinen 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan osaksi maataloustulolain (736/89) 15 §:ssä tarkoitettua maataloustuottajien osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Maidon kiintiömaksua on suoritettava kunkin maidontuottajan osalta sen maitoliträmäärän perusteella, jolla meijeriin toimitettavan maidon määrä tammikuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän välisen ajan käsittävänä maksukautena ylittää maidontuottajan tuotantokiintiön mukaisen maitoliträmäärän.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa on säädetty, kiintiömaksua on suoritettava vahvistetun tuotantokiintiön ylittävän maidon osalta vasta siltä osin kuin meijeriin toimitettavan maidon määrä maksukautena on 40 000 litraa tai sitä enemmän.

Kiintiömaksua määrättäessä meijeriin toimitettavaksi maidoksi katsotaan myös maito, jonka maidontuottaja on luovuttanut toiselle henkilölle meijeriin edelleen toimitettavaksi. Lisäksi maidoksi katsotaan kerma siten, että kermaan sisältyvien rasvakilojen määrä kerrotaan luvulla 23 ja näin saatu luku katsotaan kermaa vastaavaksi maitomääräksi.

6 §

Maidon kiintiömaksun suuruus on 205 penniä litralta. Jos meijeriin toimitetun maidon määrä maksukautena, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 1990, ylittää enintään 10 000 litralla 5 §:n 2 momentissa mainitun kiintiömak-

sun suorittamisvelvollisuuden synnyttävän litramäärän tai, milloin maidontuottajalle vahvistettu tuotantokiintiö on tätä suurempi, vahvistetun tuotantokiintiön mukaisen litramäärän, kiintiömaksun suuruus on näiden litrojen osalta 50 penniä litralta.

8 §

Kiintiömaksuvelvollisen on suoritettava kiintiömaksu kuukausittain sen jälkeen, kun kiintiömaksun suorittamisvelvollisuus on syntynyt. Maatilan maidontuottajan vaihtuessa katsotaan kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden säilyvän entisellään, kunnes uudelle maidontuottajalle on vahvistettu tuotantokiintiö, ei kuitenkaan kolmea kuukautta pitempää aikaa. Kiintiömaksu on suoritettava viimeistään maidon vastaanottamista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Kiintiömaksuvelvollisen on 1 momentissa mainittuun ajankohtaan mennessä annettava ilmoitus niistä tuotantokiintiön ylittäneistä maidontuottajista, joiden osalta kiintiömaksun suorittamisvelvollisuus on 5 §:n mukaan syntynyt, sekä kiintiömaksun suorittamisen perusteena olevista maitomääristä maatilahallitukselle.

27 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se koskee tammikuun 1 päivän 1985 ja joulukuun 31 päivän 1990 väliseltä ajalta suoritettavia kiintiömaksuja. Asetuksella voidaan säätää tämän lain säännösten estämättä maksuvelvollisen eduksi poikkeuksia kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden ajankohdas-

ta tämän lain voimaantulon jälkeisen ensimmäisen maksukauden osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990.

2.

Laki

maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä 27 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (570/84) 14 a §:n 3 momentti,

sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1302/88), sekä

muutetaan lain 14 §, 14 a §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 21 §:n 1—3 momentti ja 34 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 14 §, 14 a §:n 1 momentti ja 34 §:n 1 momentti mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, 16 §:n 1 momentti 22 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (623/86) ja 21 §:n 2 ja 3 momentti 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1336/87), sekä

lisätään 12 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 22 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla, uusi 3 momentti seuraavasti:

12 §

Viljelijälle, joka on valtion kanssa tehnyt maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain (/89) 12 §:ssä tarkoitetun sopimuksen harjoittaa luonnonmukaista tuotantoa, vahvistetaan hakemuksesta 40 000 litran tuotantokiintiö, mikäli hän ryhtyy toimittamaan maitoa meijeriin.

14 §

Uusia tuotantokiintiöitä voidaan muissa kuin 12 ja 13 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa ja vahvistettuja tuotantokiintiöitä korottaa vuonna 1990 koko maassa yhteensä määrä, joka vastaa 90 prosenttia

1) siitä vuonna 1987 tuotetusta maitomäärästä, jota vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1989 ja

2) siitä vuonna 1988 tuotetusta maitomäärästä, jota vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1990.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tuotantokiintiöiden yhteismäärästä voidaan tuotantokiintiöitä vahvistaa ja korottaa kunkin maatalouspiirin alueella 60 prosenttia mainitussa momentissa tarkoitettua asianomaisen maatalouspiirin alueella tuotetusta maitomäärästä. Valtioneuvosto päättää 30 prosentin osalta, käytetäänkö niitä tuotantokiintiöiden vahvistamiseen ja korottamiseen. Sama koskee maata-

louspiirien alueella käyttämättömiksi jääviä maitoliträmääriä. Valtioneuvoston päättämän osuuden jakaa maatilahallitus käytettäväksi niiden maatalouspiirien alueilla, joilla maidontuotannon kehitys ja hyväksyttävien hakemusten määrä sitä edellyttävät.

Tässä pykälässä tarkoitettuja maitomääriä yhteenlaskettaessa huomioon ei oteta 13 §:n mukaisen tuotantokiintiön siirron tai vahvistamisen yhteydessä lakkautettuja tuotantokiintiöitä.

14 a §

Tuotantokiintiöitä voidaan vahvistaa ja korottaa 14 §:n nojalla, kun sitä on maidontuottajan tilan kehittämisen kannalta pidettävä tarpeellisena ottaen erityisesti huomioon tilalla harjoitetun tuotannon suunnat sekä tilakokaisuus ja tuottajan olosuhteet muutoin. Ensimmäisessä kiintiöitä on tällöin vahvistettava ja korotettava nuorille maidontuottajille sekä seläisille tuottajille, joiden kohdalla se on tarpeen tilan tuotantorakennuksen kapasiteetin hyödyntämiseksi lypsylehmien keskituotoksen olennaisen nousun vuoksi.

16 §

Tuotantokiintiö voidaan 13 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 14 §:ssä tarkoitetuissa tapauksis-

sa vahvistaa ja korottaa vastaamaan suuruudeltaan enintään niin monen lypsylehmän tuotantoa, että maatilalta on mahdollisuus saada vähintään puolet niiden tarvitsemasta rehusta. Tuotantokiintiötä ei saa tällöin vahvistaa tai korottaa 30 lypsylehmän lukumäärää suurempaa maitoliträmäärää vastaavaksi. Valtioneuvoston määräämistä erityisistä syistä voidaan kuitenkin sallia poikkeaminen tämän lain rehuomavaraisuutta koskevista säännöksistä, jos sitä on kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen pidettävä tarpeellisenä. Päätöksen rehuomavaraisuussäännöksistä poikkeamisesta tekee maatilahallitus.

21 §

Milloin maidontuottaja on lopettanut maidontuotannon harjoittamisen eikä se johdu valtion kanssa tehdystä maidontuotannon rajoittamisesta koskevasta sopimuksesta tai jollei ole kysymys muusta tilapäisestä tuotannon keskeyttämisestä, on maatalouspiirin määrättävä tuotantokiintiö lakanneeksi lakkauttamispäätöksen antamispäivästä lukien.

Tuotantokiintiö on määrättävä lakanneeksi aina silloin, kun viljelijä on maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain 6 §:n 4 momentin tai maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain (/) 9 §:n nojalla sitoutunut luopumaan maidontuotannostaan kokonaan. Tällaisen sopimuksen tehneelle viljelijälle ei saa myöntää tuotantokiintiötä ennen kuin sopimuksen tekemisestä on kulunut 7 vuotta. Tuotantokiintiötä

ei sanottuna aikana saa kyseistä tilaa varten myöntää myöskään sille, jolle maatilalla tai sen osan omistus- tai hallintaoikeus on sopimuksen tekemisen jälkeen siirtynyt.

Mikäli 1 momentissa tarkoitettu maidontuottaja tai tilan uusi omistaja taikka haltija aloittaa maidon tuotannon uudelleen kiintiön lakkauttamisen jälkeen, voidaan hänelle, mikäli 12 §:n säännöksistä ei muuta johdu, hake-
muksesta vahvistaa uusi, enintään entisen suuruinen tuotantokiintiö kahden vuoden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin tuotantokiintiön lakkauttamista koskeva päätös on saanut lainvoiman.

34 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1985 ja sen mukaisia kiintiöitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 1990 saakka. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettuun lakiin (1080/81) sisältyvät lypsykarjataloutta koskevat säännökset. Lypsykarjatalouden harjoittamista tai laajentamista koskevat lupahakemukset, jotka ovat vireillä tämän lain voimaan tullessa, on käsiteltävä kuitenkin loppuun mainitun lain säännösten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990.

Vuoden 1989 maidontuotantoon sovellettuja tuotantokiintiöitä sovelletaan ilman eri toimenpiteitä myös vuonna 1990.

3.

Laki

meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan meijerikohtaisesta kiintiömaksusta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1303/88) 1 §, 5 §:n 1 momentti, 7 ja 9 §, 11 §:n 1 momentti ja 28 § näin kuuluviksi:

1 §

Valtiolle on vuodelta 1990 suoritettava maataloustulolaisissa (736/89) tarkoitettuna markkinomismaksuna meijerikohtaista kiintiömaksua, jäljempänä kiintiömaksu, sen mukaan

kuin tässä laissa säädetään. Kiintiömaksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä tarkoitettua maataloustuottajien osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Kiintiömaksua suoritetaan meijerin maidon-tuottajiltaan vastaanottaman maitomäärän pe-rusteella porrastettuna meijerin perustuotanto-määrän mukaan. Perustuotantomäärä on mei-gerin vuonna 1987 tuottajilta vastaanottama maitomäärä.

— — — — —

7 §

Kiintiömaksun suuruus meijerin perus-tuotantomäärään saakka on 4 penniä litralta sekä sen ylittävältä osalta 50 penniä litralta.

9 §

Kiintiömaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti maksettava kiintiömaksun en-nakkoa kunkin kalenterikuukauden aikana vastaanottamastaan maidosta 4 penniä litralta maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden loppuun men-nessä.

Maatilahallitus voi kuitenkin määrätä mai-don kiintiömaksun ennakon perittäväksi meije-riliikkeen harjoittajalle hintapoliittisena tukena maksettavasta suorituksesta.

11 §

Jollei kiintiömaksun suorittamiseen velvolli-nen ole suorittanut maksun ennakkoa 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai jos kiintiömaksua tai sen ennakkoa on suoritettu liian vähän, maati-lahallituksen on määrättävä kiintiömaksu tai suorittamatta oleva osa siitä maksettavaksi. Lisäksi kiintiömaksun suorittamiseen velvolli-sen on maksettava laiminlyödyille määrälle maksunlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta alkavalta kalenteri-kuukaudelta sen kuukauden alusta, jona kiin-tiömaksu tai sen ennakko olisi tullut suorittaa, 16 §:ssä tarkoitettun maksulipun eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun, tai mikäli kiin-tiömaksu on jo suoritettu, suorituspäivää edel-tävän kuukauden loppuun.

— — — — —

28 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989 ja se on voimassa vuoden 1990 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ole Norrback*

1.

Laki

maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta 27 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (569/84) 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti sekä 27 §:n 1 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 6 § 22 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (622/86), 8 §:n 1 momentti 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1085/85) ja 27 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1301/88), sekä

lisätään 5 §:ään uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 ja nykyinen 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan osaksi maataloustulolain (629/82) 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Tämän lain mukaiset maksut katsotaan osaksi maataloustulolain (736/89) 15 §:ssä tarkoitettua *maataloustuottajien* osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Maidon kiintiömaksua on suoritettava kun-
kin maidontuottajan osalta sen maitoliträmää-
rän perusteella, jolla meijeriin toimitettavan
maidon määrä tammikuun 1 päivän ja *sitä*
seuraavan joulukuun 31 päivän välisenä aikana
käsittävänä maksukautena ylittää maidontuot-
tajan tuotantokiintiön mukaisen maitolitra-
määrän. *Meijeriin toimitettavaksi maidoksi*
katsotaan myös maito, jonka maidontuottaja
on luovuttanut toiselle henkilölle meijeriin
edelleen toimitettavaksi.

5 §

Maidon kiintiömaksua on suoritettava kun-
kin maidontuottajan osalta sen maitoliträmää-
rän perusteella, jolla meijeriin toimitettavan
maidon määrä tammikuun 1 päivän ja joulu-
kuun 31 päivän *välisen ajan* käsittävänä mak-
sukautena ylittää maidontuottajan tuotanto-
kiintiön mukaisen maitoliträmäärän.

Kiintiömaksua määrättäessä maidoksi katso-
taan *myös* kerma siten, että kermaan sisälty-
vien rasvakilojen määrä kerrotaan luvulla 23 ja
näin saatu luku katsotaan kermaa vastaavaksi
maitomääräksi.

*Poiketen siitä, mitä 1 momentissa on säädet-
ty, kiintiömaksua on suoritettava vahvistetun*
tuotantokiintiön ylittävän maidon osalta vasta
siltä osin kuin meijeriin toimitettavan maidon
määrä maksukautena on 40 000 litraa tai sitä
enemmän.

Kiintiömaksua määrättäessä *meijeriin toimi-*
tettavaksi maidoksi katsotaan myös maito,
jonka maidontuottaja on luovuttanut toiselle
henkilölle meijeriin edelleen toimitettavaksi.
Lisäksi maidoksi katsotaan kerma siten, että

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

kermaan sisältyvien rasvakilojen määrä kerrotaan luvulla 23 ja näin saatu luku katsotaan kermaa vastaavaksi maitomääräksi.

6 §

Maidon kiintiömaksun suuruus on 205 penniä litralta.

8 §

Kiintiömaksuvelvollisen on suoritettava kiintiömaksu kuukausittain sen jälkeen, kun kiintiömaksuvelvollisen vastaanottama maitomäärä edellä 5 §:ssä tarkoitettuna maksukautena ylittää maidontuottajan tuotantokiintiön mukaisen maitoliträmäärän. Maatilan maidontuottajan vaihtuessa katsotaan kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden säilyvän entisellään, kunnes uudelle maidontuottajalle on vahvistettu tuotantokiintiö, ei kuitenkaan kolmea kuukautta pitempää aikaa. Kiintiömaksu on suoritettava viimeistään maidon vastaanottamista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Kiintiömaksuvelvollisen on 1 momentissa mainittuun ajankohtaan mennessä annettava ilmoitus tuotantokiintiön ylittäneistä maidontuottajista sekä kiintiömaksun suorittamisen perusteena olevista maitomääristä maatilahallitukselle.

27 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se koskee tammikuun 1 päivän 1985 ja joulukuun 31 päivän 1989 väliseltä ajalta suoritettavia kiintiömaksuja. Asetuksella voidaan säätää tämän lain säännösten estämättä maksuvelvollisen eduksi poikkeuksia kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden ajankohdas-

6 §

Maidon kiintiömaksun suuruus on 205 penniä litralta. *Jos meijeriin toimitetun maidon määrä maksukautena, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 1990, ylittää enintään 10 000 litralla 5 §:n 2 momentissa mainitun kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden synnyttävän litramäärän tai, milloin maidontuottajalle vahvistettu tuotantokiintiö on tätä suurempi, vahvistetun tuotantokiintiön mukaisen litramäärän, kiintiömaksun suuruus on näiden litrojen osalta 50 penniä litralta.*

8 §

Kiintiömaksuvelvollisen on suoritettava kiintiömaksu kuukausittain sen jälkeen, kun kiintiömaksun suorittamisvelvollisuus on syntynyt. Maatilan maidontuottajan vaihtuessa katsotaan kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden säilyvän entisellään, kunnes uudelle maidontuottajalle on vahvistettu tuotantokiintiö, ei kuitenkaan kolmea kuukautta pitempää aikaa. Kiintiömaksu on suoritettava viimeistään maidon vastaanottamista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Kiintiömaksuvelvollisen on 1 momentissa mainittuun ajankohtaan mennessä annettava ilmoitus *niistä* tuotantokiintiön ylittäneistä maidontuottajista, *joiden osalta kiintiömaksun suorittamisvelvollisuus on 5 §:n mukaan syntynyt*, sekä kiintiömaksun suorittamisen perusteena olevista maitomääristä maatilahallitukselle.

27 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se koskee tammikuun 1 päivän 1985 ja joulukuun 31 päivän 1990 väliseltä ajalta suoritettavia kiintiömaksuja. Asetuksella voidaan säätää tämän lain säännösten estämättä maksuvelvollisen eduksi poikkeuksia kiintiömaksun suorittamisvelvollisuuden ajankohdas-

Voimassa oleva laki

ta tämän lain voimaantulon jälkeisen ensimmäisen maksukauden osalta.

Ehdotus

ta tämän lain voimaantulon jälkeisen ensimmäisen maksukauden osalta.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1990.*

2.

Laki**maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä 27 päivänä heinäkuuta 1984 annetun lain (570/84) 14 a §:n 3 momentti,

sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1302/88), sekä *muutetaan* lain 14 §, 14 a §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 21 §:n 1—3 momentti ja 34 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 14 §, 14 a §:n 1 momentti ja 34 §:n 1 momentti mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, 16 §:n 1 momentti 22 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (623/86) ja 21 §:n 2 ja 3 momentti 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1336/87), sekä

lisätään 12 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 22 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla, uusi 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 §

Viljelijälle, joka on valtion kanssa tehnyt maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain (/89) 12 §:ssä tarkoitetun sopimuksen harjoittaa luonnonmukaista tuotantoa, vahvistetaan hakemuksesta 40 000 litran tuotantokiintiö, mikäli hän ryhtyy toimittamaan maitoa meijeriin.

14 §

Uusia tuotantokiintiöitä voidaan muissa kuin 12 ja 13 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa ja vahvistettuja tuotantokiintiöitä korottaa kunkin maatalouspiirin alueella vuonna 1989 yhteensä 50 prosenttia siitä asianomaisen maatalouspiirin alueella vuonna 1986 tuotetusta maitomäärästä, jota vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1988.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa on säädetty, voidaan tuotantokiintiöitä vahvistaa ja vahvistettuja kiintiöitä korottaa maatilalain (188/

14 §

Uusia tuotantokiintiöitä voidaan muissa kuin 12 ja 13 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa ja vahvistettuja tuotantokiintiöitä korottaa vuonna 1990 koko maassa yhteensä määrä, joka vastaa 90 prosenttia

1) siitä vuonna 1987 tuotetusta maitomäärästä, jota vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1989 ja

2) siitä vuonna 1988 tuotetusta maitomäärästä, jota vastaavat tuotantokiintiöt on lakkautettu vuonna 1990.

Voimassa oleva laki

77) mukaisella rakentamisavustusalueella, Kaajanin ja Joensuun maatalouspiirien rakentamisavustusalueeseen kuulumattomissa kunnissa sekä Ahvenanmaan maakunnassa 50 prosentin sijasta 100 prosenttia sanotussa momentissa tarkoitettusta maitomäärästä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja maitomääriä yhteenlaskettaessa huomioon ei oteta vuonna 1988 tehtävistä maidontuotannon vähentämissopimuksista annetun valtioneuvoston päätöksen (26/88) mukaisen maidontuotannon vähentämissopimuksen tehneitä maidontuottajia. Huomioon ei myöskään oteta 13 §:n mukaisen tuotantokiintiön siirron tai vahvistamisen yhteydessä lakkautettuja tuotantokiintiöitä.

14 a §

Tuotantokiintiöitä voidaan vahvistaa ja korottaa 14 §:n nojalla, kun sitä on maidontuottajan tilan kehittämisen kannalta pidettävä tarpeellisenä ottaen erityisesti huomioon tilalla harjoitetun tuotannon suunnat sekä tilakokoinaisuus ja tuottajan olosuhteet muutoin. Ensimmäisistä kiintiöistä on tällöin vahvistettava ja korotettava nuorille maidontuottajille ja sellaisille maidontuottajille, joiden kohdalla tilan tuotantorakennuksen uusiminen on välttämätöntä tai kysymyksessä on sukupolvenvaihdos tai muu siihen verrattava luovutus.

Samoin, mikäli kiintiöiden määräytymisjaksoon liittyvä tuotantohäiriö on pudottanut kiintiötä yli 10 prosenttia, voidaan tuottajan hakemuksesta kiintiö täydentää vastaamaan todellista tuotantotilannetta.

16 §

Tuotantokiintiö voidaan 13 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 14 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa vastaamaan suuruudeltaan enintään niin monen lypsylehmän tuotantoa, että maatilalta on mahdollisuus saada vähintään kaksi kolmasosaa tai, jos on kysymys yli 20 lypsylehmästä, kolme neljäsosaa niiden tarvitsemasta rehusta. Tuotantokiintiötä ei saa täl-

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta tuotantokiintiöiden yhteismäärästä voidaan tuotantokiintiöitä vahvistaa ja korottaa kunkin maatalouspiirin alueella 60 prosenttia mainitussa momentissa tarkoitettusta asianomaisen maatalouspiirin alueella tuotetusta maitomäärästä. Valtioneuvosto päättää 30 prosentin osalta, käytetäänkö niitä tuotantokiintiöiden vahvistamiseen ja korottamiseen. Sama koskee maatalouspiirien alueella käyttämättömiksi jääviä maitolitramääriä. Valtioneuvoston päättämän osuuden jakaa maatilahallitus käytettäväksi niiden maatalouspiirien alueilla, joilla maidontuotannon kehitys ja hyväksyttävien hakemusten määrä sitä edellyttävät.

Tässä pykälässä tarkoitettuja maitomääriä yhteenlaskettaessa huomioon ei oteta 13 §:n mukaisen tuotantokiintiön siirron tai vahvistamisen yhteydessä lakkautettuja tuotantokiintiöitä.

14 a §

Tuotantokiintiöitä voidaan vahvistaa ja korottaa 14 §:n nojalla, kun sitä on maidontuottajan tilan kehittämisen kannalta pidettävä tarpeellisenä ottaen erityisesti huomioon tilalla harjoitetun tuotannon suunnat sekä tilakokoinaisuus ja tuottajan olosuhteet muutoin. Ensimmäisistä kiintiöistä on tällöin vahvistettava ja korotettava nuorille maidontuottajille sekä sellaisille tuottajille, joiden kohdalla se on tarpeen tilan tuotantorakennuksen kapasiteetin hyödyntämiseksi lypsylehmien keskituotoksen olennaisen nousun vuoksi.

(3 mom. kumotaan)

16 §

Tuotantokiintiö voidaan 13 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 14 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahvistaa ja korottaa vastaamaan suuruudeltaan enintään niin monen lypsylehmän tuotantoa, että maatilalta on mahdollisuus saada vähintään puolet niiden tarvitsemasta rehusta. Tuotantokiintiötä ei saa tällöin vahvistaa tai korottaa 30 lypsylehmän lukumäärää suurem-

Voimassa oleva laki

löin vahvistaa 30 lypsylehmän lukumäärää suurempaa maitoliträmäärää vastaavaksi. Valtioneuvoston määräämistä erityisistä syistä voidaan kuitenkin sallia poikkeaminen tämän lain rehuomavaraisuutta koskevista säännöksistä, jos sitä on kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen pidettävä tarpeellisenä. Päätöksen rehuomavaraisuussäännöksistä poikkeamisesta tekee maatilahallitus.

21 §

Milloin maidontuottaja on lopettanut maidontuotannon harjoittamisen eikä se johdu valtion kanssa tehdystä maidontuotannon rajoittamisesta koskevasta sopimuksesta tai jollei ole kysymys muusta tilapäisestä tuotannon keskeyttämisestä, on maataloustoimiston määrättävä tuotantokiintiö lakanneeksi.

Tuotantokiintiö on määrättävä lakanneeksi aina silloin, kun viljelijä on maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain 6 §:n 4 momentin (1335/87) nojalla sitoutunut luopumaan maidontuotannosta kokonaan. Tällaisen sopimuksen tehneelle viljelijälle ei saa myöntää tuotantokiintiötä ennen kuin sopimuksen tekemisestä on kulunut 7 vuotta. Tuotantokiintiötä ei sanottuna aikana saa kyseistä tilaa varten myöntää myöskään sille, jolle maatilalla tai sen osan omistus- tai hallintaoikeus on sopimuksen tekemisen jälkeen siirtynyt.

Mikäli 1 momentissa tarkoitettu maidontuottaja tai tilan uusi omistaja taikka haltija aloittaa maidon tuotannon uudelleen kiintiön lakkauttamisen jälkeen, voidaan hänelle hakeuksesta vahvistaa uusi, enintään entisen suuruisen tuotantokiintiön kahden vuoden kuluessa tuotannon lopettamisesta, mikäli 12 §:n säännöksistä ei muuta johdu.

34 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 1985 ja sen mukaisia kiintiöitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 1989 saakka. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettuun lakiin

Ehdotus

paa maitoliträmäärää vastaavaksi. Valtioneuvoston määräämistä erityisistä syistä voidaan kuitenkin sallia poikkeaminen tämän lain rehuomavaraisuutta koskevista säännöksistä, jos sitä on kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen pidettävä tarpeellisenä. Päätöksen rehuomavaraisuussäännöksistä poikkeamisesta tekee maatilahallitus.

21 §

Milloin maidontuottaja on lopettanut maidontuotannon harjoittamisen eikä se johdu valtion kanssa tehdystä maidontuotannon rajoittamisesta koskevasta sopimuksesta tai jollei ole kysymys muusta tilapäisestä tuotannon keskeyttämisestä, on *maatalouspiirin* määrättävä tuotantokiintiö lakanneeksi *lakkauttamispäätöksen antamispäivästä lukien*.

Tuotantokiintiö on määrättävä lakanneeksi aina silloin, kun viljelijä on maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain 6 §:n 4 momentin *tai maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain (/) 9 §:n* nojalla sitoutunut luopumaan maidontuotannostaan kokonaan. Tällaisen sopimuksen tehneelle viljelijälle ei saa myöntää tuotantokiintiötä ennen kuin sopimuksen tekemisestä on kulunut 7 vuotta. Tuotantokiintiötä ei sanottuna aikana saa kyseistä tilaa varten myöntää myöskään sille, jolle maatilalla tai sen osan omistus- tai hallintaoikeus on sopimuksen tekemisen jälkeen siirtynyt.

Mikäli 1 momentissa tarkoitettu maidontuottaja tai tilan uusi omistaja taikka haltija aloittaa maidon tuotannon uudelleen kiintiön lakkauttamisen jälkeen, voidaan hänelle, *mikäli 12 §:n säännöksistä ei muuta johdu*, hakeuksesta vahvistaa uusi, enintään entisen suuruisen tuotantokiintiön kahden vuoden kuluessa *siitä päivästä lukien, jolloin tuotantokiintiön lakkauttamista koskeva päätös on saanut lainvoiman*.

34 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 1985 ja sen mukaisia kiintiöitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 1990 saakka. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettuun lakiin

Voimassa oleva laki

(1080/81) sisältyvät lypsykarjataloutta koskevat säännökset. Lypsykarjatalouden harjoittamista tai laajentamista koskevat lupahakemukset, jotka ovat vireillä tämän lain voimaan tullessa, on käsiteltävä kuitenkin loppuun mainitun lain säännösten mukaan.

Ehdotus

(1080/81) sisältyvät lypsykarjataloutta koskevat säännökset. Lypsykarjatalouden harjoittamista tai laajentamista koskevat lupahakemukset, jotka ovat vireillä tämän lain voimaan tullessa, on käsiteltävä kuitenkin loppuun mainitun lain säännösten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990.

Vuoden 1989 maidontuotantoon sovellettuja tuotantokiintiöitä sovelletaan ilman eri toimenpiteitä myös vuonna 1990.

3.

Laki**meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan meijerikohtaisesta kiintiömaksusta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1303/88) 1 §, 5 §:n 1 momentti, 7 ja 9 §, 11 §:n 1 momentti ja 28 § näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

1 §

Valtiolle on vuodelta 1989 suoritettava maataloustulolaisissa (629/82) tarkoitettuna markkinomismaksuna meijerikohtaista kiintiömaksua, jäljempänä kiintiömaksu, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Kiintiömaksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä tarkoitettua maatalouden osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Kiintiömaksua suoritetaan sen maitomäärän perusteella, jolla meijerin kalenterivuoden aikana vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1987 tuottajilta vastaanotetun maitomäärän eli perustuotantomäärän.

7 §

Kiintiömaksun suuruus meijerin perustuotantomäärän ylittävstä maitomäärästä on 50 penniä litralta.

Ehdotus

1 §

Valtiolle on vuodelta 1990 suoritettava maataloustulolaisissa (736/89) tarkoitettuna markkinomismaksuna meijerikohtaista kiintiömaksua, jäljempänä kiintiömaksu, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Kiintiömaksut katsotaan osaksi maataloustulolain 15 §:ssä tarkoitettua *maataloustuottajien* osuutta maataloustuotteiden vientikustannuksista.

5 §

Kiintiömaksua suoritetaan *meijerin maidontuottajiltaan vastaanottaman maitomäärän perusteella porrastettuna meijerin perustuotantomäärän mukaan. Perustuotantomäärä on meijerin vuonna 1987 tuottajilta vastaanottama maitomäärä.*

7 §

Kiintiömaksun suuruus meijerin *perustuotantomäärään saakka on 4 penniä litralta sekä sen ylittävältä osalta 50 penniä litralta.*

Voimassa oleva laki

9 §

Kiintiömaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti maksettava kiintiömaksu yhtenä eränä maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään asianomaista kalenterivuotta seuraavan helmikuun 25 päivänä.

11 §

Jollei kiintiömaksun suorittamiseen velvollinen ole suorittanut maksua *edellä* 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla tai jos kiintiömaksua on suoritettu liian vähän, maatilahallituksen on määrättävä kiintiömaksu tai suorittamatta oleva osa siitä maksettavaksi. Lisäksi kiintiömaksun suorittamiseen velvollisen on maksettava laiminlyödyille määrälle maksunlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta alkavalta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona kiintiömaksu olisi tullut suorittaa, 16 §:ssä tarkoitetun maksulipun eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun, tai mikäli kiintiömaksu on jo suoritettu, suorituspäivää edeltävän kuukauden loppuun.

28 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989 ja se on voimassa sanotun vuoden loppuun.

Ehdotus

9 §

Kiintiömaksun suorittamiseen velvollisen on oma-aloitteisesti maksettava *kiintiömaksun ennakkoa kunkin kalenterikuukauden aikana vastaanottamastaan maidosta 4 penniä litralta* maatilahallituksen postisiirtotilille viimeistään seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Maatilahallitus voi kuitenkin määrätä maidon kiintiömaksun ennakon perittäväksi meijeriliikkeen harjoittajalle hintapoliittisena tukena maksettavasta suorituksesta.

11 §

Jollei kiintiömaksun suorittamiseen velvollinen ole suorittanut *maksun ennakkoa* 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla tai jos kiintiömaksua *tai sen ennakkoa* on suoritettu liian vähän, maatilahallituksen on määrättävä kiintiömaksu tai suorittamatta oleva osa siitä maksettavaksi. Lisäksi kiintiömaksun suorittamiseen velvollisen on maksettava laiminlyödyille määrälle maksunlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta alkavalta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona kiintiömaksu *tai sen ennakko* olisi tullut suorittaa, 16 §:ssä tarkoitetun maksulipun eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun, tai mikäli kiintiömaksu on jo suoritettu, suorituspäivää edeltävän kuukauden loppuun.

28 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989 ja se on voimassa *vuoden 1990* loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990.